

حریت فکریه

عمل اداره سي: باب عالي جاده سنده
يکي عثمانلي مطبعه و کتبخانه سي
آبونه شرائطي: }
عالمک عثمانيه ايچون سنه ليکي ۴۰ آلتی آيلقي ۱۵ غروشد
عالمک اجنبيه ۵ ۱۲ ۵ ۷ فراقدر

جلال نوری بك

منافع ذاتیہ مزی صیانت ایچون منافع عامہ مزی باطلہ لیورز۔ منافع عامہ نك ضمان و کفالتی منسلب اولونجہ افسوس كه منافع ذاتیہ مزیدہ پریشان اولیور! ایشته مسئلہ لک مبدأ و منتهای .. نصر الدین خواجہ کی اوزرنده او طور دیغیز دالی کسمکده یز .

بوسرطانی طور دیرمق ، بناءً علیہ سلطنت عثمانیہ پی ، تمامیت ملیہ مزی وقایہ ایتمک ممکنیدر ؟ ایشته بتون بو رسالہ مز بوسوالہ بر جواب تشکیل ایتمک ایچون قلمہ آئشدر .

بر کیجہ اعظم رجالمزدن بر ذات مفخمک دولتخانہ . سندہ ایدم . اورادہ اتحاد و ترقی جمعیتک سرآمدان خطابسندن بذات بسیم بر آرائق بکا دیدی که :

— (تاریخ استقبال) کنزک (مسائل سیاسیہ) قسبی او قومدم . بزم فرقه مز بفرقه سیاسیہ در . او حالده آتی تجون یک بلند بر موقعده کورمک ایستورسکز ؟ فرق سیاسیہ اولہ غایوی بر موقعده بولونہ بیلیرمی ؟ حضرته جواب ویردم :

— زمینی ، زمانی نظر دقتہ آلهرق سزہ سوبلیہیم که اتحاد و ترقی ملی بر فرائسز پارٹیسنه بکترہ تمک طوغری اولہماز . جمیت یک اساسی بر مسئولیت تاریخیہ پی دوش حیثتہ آئشدر . بناءً علیہ بن ینہ اصرار ایدرم بوجمعی یک بوکک بر موقعده کورمک ایستہرم . بوسوزلی روشنتخیز صامہ نك کر بکاھنده دوسوبلیکی کئدہم بروظیفہ عد ایدرم .

جلال نوری

سیاست محمدیہ

انسانلر اوج صنفہ منقسمدر : شبہ بشر ، بشر و فوق البشر . دنیا نك زہر سندہ اولورسہ اولسون ، عوام دانغا برنجی قسمہ منسوبدر . علما ، ادبا ، مدیران امور ، قوماندانلرله دیپلوماتلر علی العسادہ « انسان »

اگر بویله کیدرسہ نك دولتجہ دکل ، ماتجہ محو اولورز . اسلاو و جرمان عناصری ایچندہ بوغولورز . اجانبک نصیبی اولان ایالات سابقہ مزیدہ تکرار عادتاً آمریقادہ کی قرمزی درلی ہندیلرک اوغرادقلری فلا کئترہ کرتار اولیورلر . محاربہ دن اولکی یونانستان و صربستاندہ اہالی اسلامیہ توکمنشدی . حلبو کہ مثلا پیشدہ ، ایورانیہ دہ ، یکیشہردہ ، اگریوزدہ ، الی آخرہ ، مهم جماعات اسلامیہ واردی .

غایہ عامہ idéal public نك اندراسی غایہ خصوصہ صبیغی و ایدیور . آکلاشیلان عام ایلہ خاص برلکدہ کئتمکدہ در . بوکا بناءً در کہ یکی بر اولیکا فتح ایدلیدی وقت غایہ عامہ حاصل اولیور و در حال فائحلرک غایہ خصوصیہ سی دہ قرین حصول اولمقدہ کجیکمیور . مثلا انکلترہ ہندستانہ مستولی اولیور ، انگلیز تبعہ سی در حال تجارت و صنایعی بد انحصارہ آلیور . برعکس اولہرق — سربستی تجارت قاعدہ سنہ رغماً — فرانسیہ ہندی ، قانادائی ، فرانسیہ آطہ سی ضایع ایدیور ، اورادہ کی فرانسیز منافعی پامال اولیور .

تأسف اولور کہ بو نقیاطی اونوتیورز ، اخلاق ہیئت بشریہ دہ کی روانی بیلیمک اوکرمک ایستہمیورز . فرقلر و حکومتدہ هنوز بوتقاط ایلہ دماغی یورمیور . ہلہ ازباب قلممز عفو اولونماز برلاقیدی ایلہ جرم متادیلرینسہ دوام ایدیورلر . بوہای ہوی ایچندہ خبلی کفر بازلق ایدیورز . ہیچ بریر دیکر کی سہمیور . دیدی قودی ، افزا ، ہتان ، قصافالحق ، غیبت ، تبصہص و قس علیہ البواق آرق اخلاق رسالہ لمزیدہ بیلہ مباح حرکات عداوتینہ کیرہ جک .

فی الواقع اخلاق برامر عقدی و عندیدر . فقط مختلف ومتنوع اخلاقلرک فوئدہ بردہ لایتغیر اخلاق وارد . بو ، (حقوق موضوعہ) یہ تبدلہ حقوقی طبیعیہ کی (زمان و مکان ایلہ دکشمز . بر درجہ یہ تسدر منطقی و ریاضیدر . ایشته بز بوکا بیلہ التفاتکار اولمیورز .

اولارق ايكنجى صنفى تشكيل ايدمدرلر . اولاد دم و حوا
 آراسنده صوك مرحله' كماله چيغمش يالكىز بر شخصيت
 ممتاز وار ، اوده فخر كاشات اولان ذات فوق البشر در .
 نوع كز ينده وحدته كسب امتياز ايدن مؤسس جليل
 اسلامك عظمت ذاتيه سى افاده ايجين ، بيلم بوقيرك
 قابليت شمولى كافيميدر !
 عالم اسلام ، جنس بشرك ولى نعمت محترى اولان
 ذات حضرت محمدى ، يالكىز جامعلره مناره لرده نام
 هاپونى ذكر ايله اكتفا ايدجك درجده اونون قدن
 صوكره سقوط ايتشدرد . مسلمانلر آرتق ازلهدن
 ياشامق ايتيورلرله ، يغميركك كوچوك حركاتى ،
 اسلاميت حاضريه انتقال ايدم بيلان بوتون سوزلرى ،
 حتى زمان ومكان ايجابى بعضاً اختيار اولان سكوت
 رسالتهنىك معنى جايانى بيله خط حركتlendir . بر
 دستور مين اتخاذا ايتينلر . چونكه رئيس بشرك
 قدرت ارشادى زمانى قدر آتىده احاطه ايدرد .
 جلال نورى بك ، بوميه بيا بلده سنك كوللر آلتدن
 چيقاريلسى قيليندن اولارق ، شخصيت محمدىك اونونولوق
 اوزره اولان بوتون مزايى معظه سى [خاتم الانبيا]
 عنوانى آلتنده ، خاطر اسلامه تكرار ايتكمدر .
 تاريخ تدنيات عثانيه مؤلفى بو صوك كتابنده ذاتيت
 محمديه نك ، بو كون هر برى بويوك بر مسلك اجتماعى
 اولان اوصاف و خصصائى نقل و تدقيق ايديور و بك
 دوعرو بر نيجه قياس اولارق آوروپانك افتخار ايتكمدر
 اولدينى مسلك مختلفه قهرمانلرى لايق اولدقلى دركه
 نسيبيه اينديرييور . خاتم الانبيا حضرتلى بر محصله
 خوارقدرد ، حسى اولارق سويليورم ، بن اوفى اعظم
 سائر بشرله قياس ايتكدن اجتاب ايدم . يغميرمز
 عبنى زمانده واضع قانون ، رسول ، مدون اخلاق ،
 قوماندان و ديپلوماتدر ! فقط صفات دنويه سنه لر نك
 اك مهمى سياسيلكمدر . اسلاميت ، غير قابل انقراض بر
 حكومت معظمه در . نزده مسلمانلر وارسه ، اورامى

دولت اسلاميه حدودينه داخل برجزه سياسى و طنذر .
 دين اسلام اساس حكومه مستقندر . ارنست روانك
 بو فكرى جلال نورى بك تفصيل و توسيع ايتليدى .
 اسلاميته روحانيته جسيمايتلرى ، دين ايله سياستك بك
 بويوك علاقه و ارتباطلى واردر . عددى معلوم
 اولماياجق درجده چوق اولان اديان سابقه بشرك
 هيچ برنده امور دنويه و بالخاصه ديپلوماتيك
 بو درجه مهم بر موقى يوقدر . فى الواقع قوم يوك
 بوكونكى تشكيلات اجتماعيه و اقتصاديه سنك خطوط
 اوليه سى ، قوانين اساسيه سى تورانده بولوق ، مثلا
 سفر تيشدن برچوق احكام اجتماعيه چيقارمق نمكسده
 بونارك محصله سندن ميدانه بر ملت سياسى اداره ايدن
 بر حكومت وجوده كرز . اديان سائر تصايع اخلاقيه
 و اعتقاديدهن مركبدر . حالوكه اسلاميت بك مبارك
 بر مؤسسه روحانيه سياسيدرد . عناصر مختلفه بى يوقدر
 صمبى و غير قابل انفكاك بر ارتباط ايله جمع ايتك ،
 مؤسسين ادياك هيچ بر يسنه نصيب اولماش بر شيمه
 سياسيه محصيلدر . [خاتم الانبيا] محررى كتابنك
 يالكىز كوچوك بر فضائلك ، رايكى صحيفه سى شخصيت
 سياسيه محمديه تحصيل ايله ميدانده بك بويوك بر بوشلق
 بر اقيور . اونك ايجون بومهم نقصان جلالك كتابى
 قبودانسز بر دره نوط ، قوماندانسز بر اردو حاله كترمش !
 فخر اعظم كاشانك يالكىز بك بويوك بر ديپلومات اولدينى
 سويلمك ، حدييه معاهده سى مهم بر تدبير سياسى
 اولارق قيدايتك ، صرف ذات حضرت رسوله عايد
 بر كتابده قابل اكتفا اولماز . بيلم فتح مكه كونى
 آتى به بر درس عفو و مرحمت و بره سبامى اعظم ،
 جلال نورى بكك بوكناهى عفو ايدجكمى ؟
 خاتم الانبياده سياست اسلاميه خصوصنده يالكىز عصر
 كرن محمديه جريان ايتش بر قاچ وقعك ذكريله اكتفا
 ايديليور ! متفرق و پريشان بر حاله . بكديكرى قتل ايتكمكه
 وقت كچيرن قائل عيربك توحيد ايمان و قوليندن دوغان

مساوی طومقله قابل اوله جنی جهتله وطنیلر پیننده بو اساسی محافظه ایدن حکومات ، افراتبعه سته شهره رفاه وسعادتی آچمه ، آناری صمیمی وصف بر محیط ملی ایچنده یاشاتررق حسسیات وطنیه اعتبارله برلشدیرمه موقوف اولمشلردر . حالبوکه ادوار سابقه ده وطن عثمانی اولادینه قارشو بویه حرکت اولمندی . مأموریت ، بر حق صریح ، بر ایجاب تابعیت ایکن ، زمام داران زمان بونی همان عنصر اسلامه مخصوص [استشارده واردر] بر امتیاز فرض و بو صورتله اداره مملکت مسؤلیتباری یالکنز بر عنصره تحمیل ایتک کی عظیم بر خطای سیاسی ارتکاب ایتدیلر . بز اوله ظن ایدیوروزکه بنیان دولت عثمانیه مک رساننه رخنه لر آچان بر جوق وقایع و حادثات مؤله بو ذهولک اثر مشؤمیدر . بوراده بر اعتراض وارد اوله بیلیر : بین العناصر تأمین موازنت تبعه پروری ایچون دولت عثمانیه نی تشکیل ایدن عناصردن بری هم حاکم مدبر و هم ناظم امور دولت مقامنه اسعاده ایتک لازم کلیر . شبهه یوقکه بو مقامی قاتخلر ، غالباً یعنی مجاهدین اسلام بشقملرینه براقمازایدی . اوت ! بو مطالعه ک طوغریدر . فقط عناصر سائرینی امور اداره مملکته تشریک ایتمه مک بشقه ، موقع حاکمیتی انلره ترک ایتک کیفیتی ده بشتون بشقهدر . ذاتاً بوسوک فقط ملاحظه ماده غیر قابل ایدی .

زیرا سجهیه اعتبارله غزوات مسلمین دیکر لرینه قات قات فائز ایدی . بو تفوق مسعود دکلکی که اجداد کرامتزه اساساً بو قدر مظهریتلری تأمین ایتش ایدی ؟ بوکون کیم انکار ایدم بیلیر که قانی خان قبیله سنک انحال و اخلاقی سویه اخلاقیه و سجهیه مذنبه اعتبارله اقوام و ملل سائر به نسبتاً ده ایلروده ایدیلر . فکر عاجزانه مزجه ، خیال و خاطره وله کتیرم جک صفحات علویه ایله مطری و تاریخ عالمده مقید بولنان مفاخر و مظفریات ملیه من ، انجق سویه و سجهیه نک یوکسک اولسنک نتیجه طبعیه و منطقیه سیدر .

اگر عثمانی دلاورانک فتح ایتدکاری مملک و حوالی سکنه سی بونلردن یوکسک اوله ایدی عجباً ظفر

و تاریخده بر آبدۀ شان اولارق قالان مدنیت اسلامیه مک مؤسس مکریمی ، اولجده سوبدیکم کی ، نظر سیاستی الک زیاده استقبال امته توجیه ایتمشدر . حج ، خلافت و امثالی مؤسسات سیاسییه نی میدانه قویارق دنیاده هیچ بر دیپلوماتک موقوف اولمادینی بر اثر منجمله آتی اسلامی انقراضدن وقایه ایتمشدر . پیغمبریزک غایه جلیله سی بتون انسانی قوی رحمتی آلتنده جمع ایتکدی .

اگر ارتحال هاپونلرینی متعاقب اختلاف اصحاب اولماسیدی ، بوکون عدد مؤمنین اوج بوز الی میلیونه انحصار ایتزدی . ایلک مسلمانلر ، آفریقای شمالی و دولاشارق اسپانیا طریقله آوروپاک استیلانسته قیام ایتسهدر دی فرانسه ده مجبور توفت اولمه جقلردی ؛ بالخاصه بی محترم و لتفتحن القسطنطیة قلم الامیر امیرها ولتم الجیش فلک الجیش ، حدیث شریفله استانبولی و بالتبعه دوغروندن دوغروب آوروپاوانی کو-ترمشکن ، بیلیم ناصیل بوغفات ارتکاب ایدیلر ، و ناصیل جلال نوری فخر کائنات عاقد اولان کتایبده اونک اتمه میراث اولارق بر اقدینی قیمتدار و صامای سیاسییه نی اهمال ایدمه ؟ معافیة انسانیته کن اوج عصردن بری تخطر ایتدی کی سیولکده هالریله قدر جلیل محمدی نی بتون قیمتله تقدیردن عاجز قالمشدر ؛ احتمال هر کسه نصیب اولمیان بو عجز داهیه انه محصول حیرانیتدر ! بیلیم خاتم الانبیا محوری ده اوزمره عجزمک آنارندمی استفاضه عجز ایتش !

اسماعیل حامی

مسائل اجتماعی

کندمزی طائیف و طائقی لازمدر

— ۴ —

برکتله اجتماعی تشکیل ایدن افراد آره سنده تأمین آهنگ و وفاق ایتک مطلقا حقوق و وظایفده جمله سی